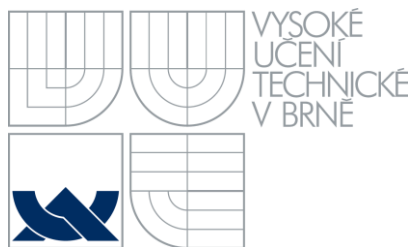

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

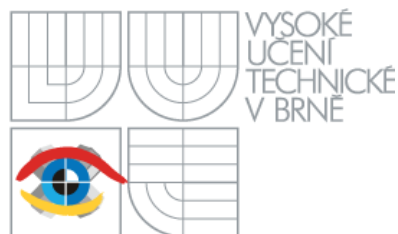
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA VÝTVARNÝCH UMĚNÍ

FACULTY OF FINE ART

ATELIÉR SOCHAŘSTVÍ 2
STUDIO SCULPTURE 2

FAKULTA
VÝTVARNÝCH
UMĚNÍ

Galerie-Prostory jinde
Gallery-Spaces elsewhere

DIPLOMOVÁ PRÁCE

DIPLOMA THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

BcA. Matěj Řízek

VEDOUCÍ PRÁCE
SUPERVISOR

Prof. akad. soch. Jan Ambrůz

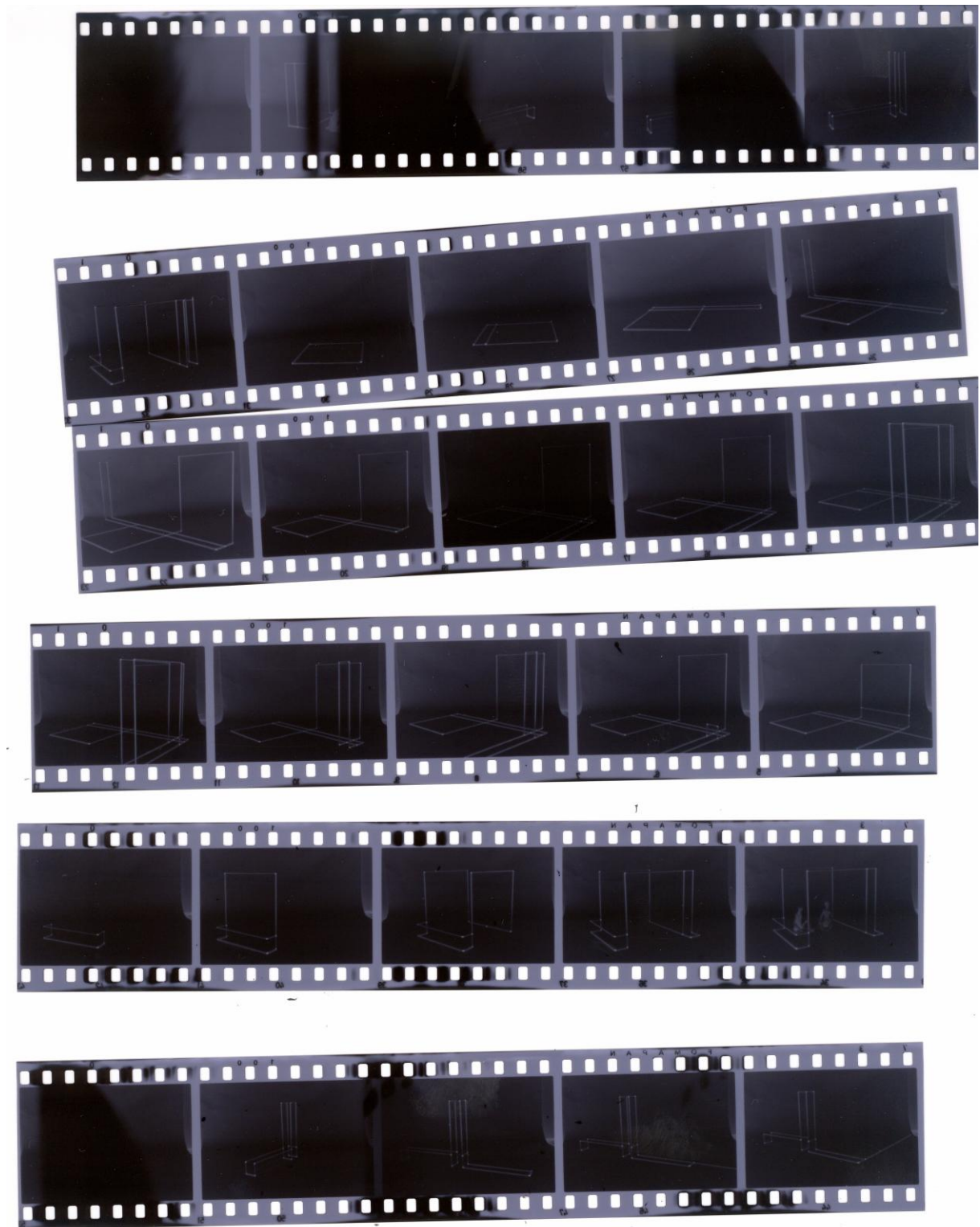
OPONENT PRÁCE
OPPONENT

Mga. Dominik Lang

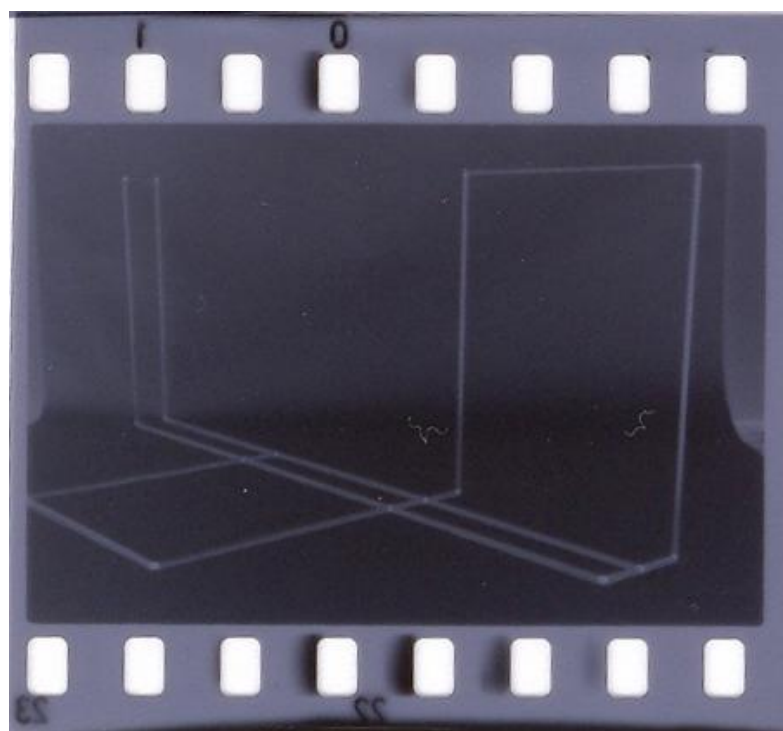
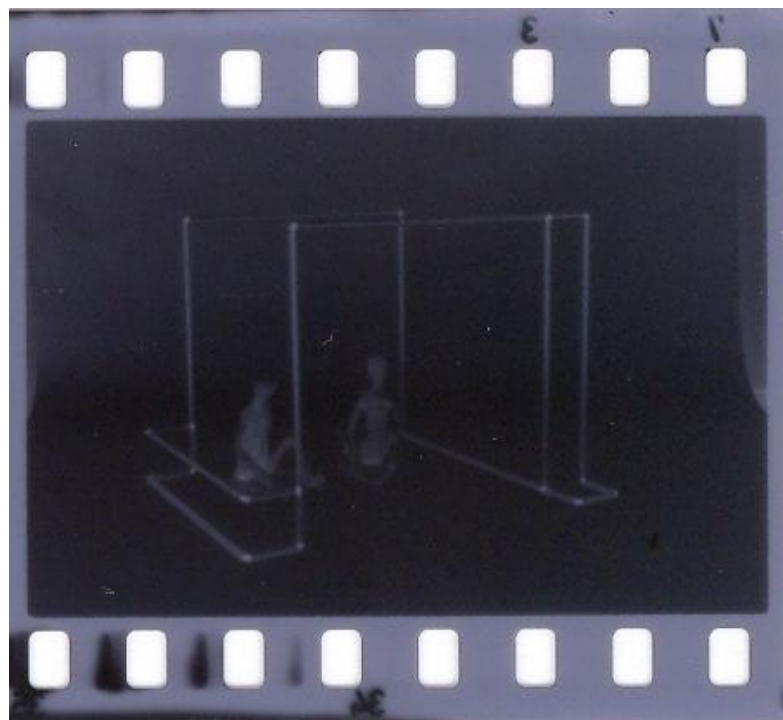
BRNO 2012

DOKUMENTACE VŠKP

K obhajobě byla předložena jedna instalace a 80 skic ve formě fotografie na diapozitivu

Skici, hliníkové trubky a plastová kolena. Rozměry jsou variabilní, vždy se ale jedná o kombinace délek 50cm, 40cm a 6cm (pětkrát zmenšeno skutečným rozměrům, 2014

Prostory na Ponavě (umývárna)

Teoretickou diplomovou práci jsem psal o vodě, se kterou jsem se pokoušel tvořit i v minulosti. Seznámil jsem se s plánovanými projekty Václava Cíglera pro Louisiana World Exposition 1983. V návrzích začal používat skleněné potrubí s vodou, které vytvářelo možnosti pro pohyb, nebo naopak zastavení pozorovatele v jakémsi meandru potrubního systému. I já jsem měl podobné vize pro moji praktickou diplomovou práci, která se měla původně odehrávat v léta nepoužívané koupelně v industriálních prostorech na Ponavě. Zde mělo být "srdce" instalace v podobě vodní hladiny a vody přečerpávané z umyvadla skrz zeď a podlahu ve skleněném potrubí do nejbližších okolních místností. Ve kterých by byly transparentní skleněné stavby, skrze které proudí voda. Možná by asociálně připomínali skutečné, hmotnější a funkční stavby, ve kterých také proudí voda. Vodní hladina v koupelně by byla naopak zapomenutější, statictější a vytvářela podobnou náladu jako film *Stalker* od Andreje Tarkovského. *Stalker* se pohybuje ve veřejnosti uzavřeném prostředí "Zóny". V záběrech hraje voda důležitou roli. Zejména v reálném *Stalkerově* polosnu se zapomenutými předměty denní potřeby mělko ležícími pod vodní hladinou. I já jsem měl vizi, že rozbité kachličky nechám na původním místě, nebudu je uklízet.

Druhá část diplomové práce měla být umístěna do Černické obory poblíž Bechyně na rovné ploše zapomenutého a již téměř zaneseného rybníka. Skleněné trubky, které se dlouho váleli ve starém kravíně, které se již dnes vyrábí v jiných rozměrech, měli vytvořit transparentní polohmotnou galerii ve které by se mohla odehrát i přednáška o zdejší flóře a fauně od někoho kdo tomu rozumí. Moje role by byla umělecká, čistě vizuální a obsah prázdné galerie by vytvořila přednáška a pár návštěvníků, kteří by si chtěli udělat výlet. Jsem si vědom prací Denise Oppenhaima, který přenášel půdorysy galerií do přírody, já bych ale vytvářel svou vlastní. Na rybníce mě fascinovalo, že z něj trčí padlé stromy, je zarostlý a kromě rovné hladiny zde není nic geometrického. Naproti tomu moje stavba je striktně geometrická a její charakter vnímám jako ideu. Geometrie a přesnost je podle mého lidská představa a zvláštní touha po dokonalosti a řádu, přehlednosti. Někteří esteticci 19. století se domnívali, že v přírodě jsou krásné pouze krystaly. Naproti tomu "roslé" tvary nejsou. Co může být pěkné na obraze, nemusí být pěkné ve skutečnosti. Příroda může být malebná jako romantické horské krajiny, poloha rozvaleného hradu, ale také například nepořádek v dílně nebo starý hospodský s červeným nosem. František Tomáš Bratránek se zase domnívá, že člověk a jeho myšlení převyšuje přírodu. Je schopen v uměleckých dílech překonat přirozenou ošklivost a zmatenost přírody. Je schopen duchovna. Když na člověka útočí ošklivost a zmatená masa přírodních forem, má i ona v sobě něco duchovního. Na člověka zapůsobí jako náhlá vlna hrůzy. Takové pocity a zmatenost forem proměňují tvary před očima v obludy. Tak mohli vzniknout například draci. Když se ošklivost přírody dostane do oblasti ducha, pak se duch promění v lidskou ošklivost až kretenismus. František Matouš Klácel píše o Ladě, ladnosti ale i o rozladěnosti. V dějinách umění se střídají dva prvky ladné (klasicistní) a rozladěné (romantické). Proto mě fascinovalo postavit rovnou lehkou stavbu ze skla, kterou považuji za ideu, na rybníce, který již zdivočel.

Ani jednu verzi nakonec nedělám. Koupelnu mi majitel fabriky neposkytne a rybník si snad nechám na jindy. Je třeba využít možnosti společné výstavy v hale na Ponavě. Vytvořit pro tuto příležitost transparentní stavbu, skrz kterou budou návštěvníci procházet směry, kterými jim připravím. Možná se budou i zastavovat v místech, která budou k tomu nejvhodnější. Zajímám se o jejich pohyb ve mnou připraveném prostředí. Prostor může být pravoúhlý a rovný, ale lidský pohyb nikoli. Funguje jen vertikála jako směr gravitace. Mám v plánu i menší kontrast ideální rovné stavby s rostlým reálným předmětem. Tento vztah by Vám vysvětlil Vladimír Merta, který v roce 1987 položil obraz *Pieta* Mondriana horizontálně a na něj postavil křivou větev stromu. V katalogu Vladimír Merta, vydaným Sorošovým centrem, je i pěkný text na téma rovné idey a křivosti. Má stavba bude rovná. Z technického hlediska mě na ní nejvíce zajímá fakt, že mezi kolena, které jsou nejvýraznějším prvkem instalace jsou transparentní, méně výrazné trubky. Kolena se vyrábí ve tvaru L, T a +. Nelze tedy vytvořit krychli. Vždy jí nějaké strany budou chybět. Vždy bude mé stavbě něco chybět. Bude propojena transparentní trubkou, nebo jen v představě. Plochy stěn také chybí, ale když se podíváme například na tabulové sklo, plochu vnímáme hlavně díky nejvýraznějším hranám. Tento jev je známý a v umění využíváný. Stačí například natáhnout provázky do tvaru čtverce a začínáme vnímat plochu.

Jsem přesvědčen, že pokud budu tvořit umění i nadále, budou moje práce dohromady vytvářet tušený celek. Nebude třeba nic vysvětlovat slovy, studuji vizuální umění a nejvíce mě zajímá asociace. Vizualita nelze vysvětlit slovy, ani film nemusí být dějový ale vizuální. Karel Teige na začátcích vzniku filmu kritizoval jeho vývoj od vizuálního výrazu směrem k literárnosti.